



OŠ MAJDE VRHOVNIK, LJUBLJANA



SAMOEVALVACIJA

OŠ MAJDE VRHOVNIK

POROČILO

za

ŠOLSKO LETO 2012/2013

Razvojni tim za samoevalvacijo:

Francka Bitenc

Tatjana Penko

Manca Remic

Mateja Urbančič Jelovšek

LJUBLJANA, september 2013

1. UVOD

2. PREDSTAVITEV ŠOLE

2.1 VREDNOTENJE

2.2 VZGOJNA NAČELA

2.3 OSNOVNI DOLGOROČNI CILJI ŠOLE

2.4 KRATKOROČNI CILJI

2.5 SODELOVANJE S STARŠI

2.6 SODELOVANJE Z OKOLJEM

3. POTEK SAMOEVALVACIJE

3.1 NAMEN SAMOEVALVACIJE

3.2 PREDLOGI IZBOLJŠAV ZA ŠOLSKO LETO 2012/13

3.3 AKCIJSKI NAČRT NA RAVNI ŠOLE

3.4 ORGANIZACIJSKI NAČRT ZA LETO 2012/13

3.5 MERILA ZA USPEŠNO IZVAJANJE AKTIVNOSTI

4. REZULTATI SAMOEVALVACIJE

4.1 POTEK DELA

4.2 AKTIVNOSTI IN OPAŽANJA UČITELJV (POVZETKI POROČIL)

4.2.1 Aktivnosti in opažanja učiteljev na razredni stopnji

4.2.2 Aktivnosti in opažanja učiteljev na predmetni stopnji

4.3 ODZIVI STARŠEV NA RAZREDNI STOPNJI

4.4 REALIZACIJA PREDLOGOV UČITELJEV IZ LETA 2011/12

4.5 ANALIZA VPRAŠALNIKOV

4.6 PRIMERJAVA ODGOVOROV NA VPRAŠALNIK O POČUTJU V KOLEKTIVU

4.6.1 Trditve z najpogostejšimi odgovori »pogosto/vedno«

4.6.2 Trditve z najpogostejšimi odgovori »včasih«

4.6.3 Trditve z najpogostejšimi odgovori »redko/nikoli«

4.6.4 Povzetki predlogov izboljšav za šolsko leto 2012/13

4.6.5 Zaključek

5. ZAKLJUČEK

6. VIRI IN LITERATURA

7. PRILOGE

1. UVOD

Pri pripravi samoevalvacijskega poročila o kakovosti dela Osnovne šole Majde Vrhovnik so sodelovali vsi strokovni delavci.

Od spremljajočega opazovanja našega dela pričakujemo poglobljen vpogled v vse aktivnosti, še zlasti v načrtno delo v smeri, da ohranimo prednosti, izkoristimo priložnosti, odpravimo slabosti in se izognemo nevarnostim, ki nas spremljajo.

2. PREDSTAVITEV ŠOLE

VIZIJA OSNOVNE ŠOLE MAJDE VRHOVNIK

*Z medsebojnim spoštovanjem
za zadovoljne učence, učitelje in starše.*

Osnovno šolo MAJDE VRHOVNIK si predstavljamo kot del fleksibilnega, hitro odzivnega izobraževalnega sistema, ki se nenehno razvija. Osnovna šola je prostor, kjer se srečujejo temeljne potrebe posameznika: svoboda, ustvarjalnost, neomejena radovednost, inovativnost, želja po sprejemanju. Menimo, da mora biti šola varen in prijazen prostor za vse učence in zaposlene v šoli, zato je potrebno gojiti kulturo dialoga, strpnosti in sodelovanja. Sledili bomo enotnim, jasnim in notranje sprejetim ciljem šole.

2.1 VREDNOTE

Vrednote, ki jim bomo v prihodnjem obdobju posvečali posebno pozornost, so:

- poštenost,
- znanje,
- medsebojno spoštovanje,
- pravičnost in
- solidarnost.

2.2 VZGOJNA NAČELA

Sledili bomo pomembnim vzgojnim načelom, ki vključujejo:

- delo učencev, učiteljev in ostalega osebja v mirnem, varnem in ustvarjalnem okolju,;
- vzgojo za medsebojno sodelovanje, prijateljstvo, odgovornost in strpnost;
- reševanje učno-vzgojne problematike na osnovi sodelovalnega odnosa med učencem, učiteljem, starši, šolsko svetovalno službo in vodstvom šole;
- oblikovanje dobre samopodobe ter
- izražanje posameznikove nadarjenosti in ustvarjalnosti.

2.3 OSNOVNI DOLGOROČNI CILJI ŠOLE

- udejanjiti strokovno in profesionalno povezovanje med delavci šole, povezovanje od 1. do 9. razreda, med predmetno povezovanje znotraj razrednega učiteljskega zbora;
- dosegati kakovostno izobraževanje, omogočati individualni strokovni razvoj zaposlenih in jih spodbujati v smeri izboljšanja kvalitete dela;
- usposobiti strokovne delavce za reševanje vzgojne problematike;
- poglobljati in nadgrajevati že utečene oblike sodelovanja s starši;
- doseči odzivnost tistih staršev, katerih otroci imajo učno-vzgojne težave in druga vedenjska odstopanja;
- vzgajati v duhu delavnosti in kreativnosti;

- vzpodbujati spoštljiv odnos med ljudmi;
- vzgajati v duhu odpravljanja agresivnosti;
- vzgajati spoštovanje do drugačnih;
- ohranjati tradicijo in kulturno dediščino s poudarkom na državljski vzgoji;
- pridobivati finančne vire za razširjene, dodatne in nadstandardne programe vzgojno-izobraževalnih dejavnosti ter za modernizacijo opreme.

2.4 KRATKOROČNI CILJI

- razvijati pozitivno samopodobo učencev,
- izvajati kvalitetno delo v razredu ter spremljajočih dejavnostih na šoli;
- ohraniti prednosti, izkoristiti priložnosti, odpraviti slabosti in se izogniti nevarnostim, ki spremljajo naše delo;
- organizirati timsko sodelovanje učiteljev in med predmetno povezovanje;
- ohranjati uspešne in že zasnovane vsebine ter razvejane dodatne dejavnosti;

Sistematično bomo razvijali pristope, ki vodijo h kakovosti vzgajanja in poučevanja učencev. To bomo dosegali s strokovnim sodelovanjem vseh delavcev na šoli, upoštevanjem učenčeve osebnosti ter tesnim sodelovanjem s starši.

Šola bo omogočala in spodbujala nadaljnje strokovno izobraževanje in usposabljanje vseh zaposlenih na šoli.

Zastavili smo si zahtevne cilje, s katerimi želimo biti boljši in prepoznavnejši tako v svojem kot v širšem okolju - pa naj bo to v naši državi ali izven nje.

2.5 SODELOVANJE S STARŠI

Starše bomo vključevali v življenje in delo šole v skladu s šolsko zakonodajo:

- spremljanje učenčevega razvoja,
- reševanje učnih in vzgojnih problemov učenca,
- delavnice za učence in starše,
- roditeljski sestanki in govorilne ure,
- mentorstvo interesnim dejavnostim učencev,
- vključevanje v projekte,
- druge dejavnosti šole.

2.6 SODELOVANJE Z OKOLJEM

Aktivno se bomo vključevali in povabili k sodelovanju:

- lokalno skupnost,
- četrtno skupnost,
- Pedagoško fakulteto, Filozofsko fakulteto, Akademijo za glasbo: študentje na praksi, profesorje naštetih šol v sodelovanju z našimi učitelji,
- zunanje strokovne službe in strokovnjake.

3. POTEK SAMOEVALVACIJE

3.1 NAMEN SAMOEVALVACIJE

Namen samoevalvacije je pridobivati informacije o tem, kako se kot izvajalci izobraževanja odzivamo na učence in starše. S tem nameravamo izboljšati delovanje vsakogar, ne pa iskati napake.

Zavedamo se, da:

- je samoevalvacija dolgotrajen proces, ki rezultatov ne prinese vedno takoj in pomeni začetek dolgoročne strategije razvoja;
- samoevalvacija zahteva nenehni razvoj organizacijskega sistema, metod zbiranja podatkov in dokazil;
- je pomembno izbrati prednostna področja samoevalvacije za posamezno obdobje (npr. šolsko leto);
- je pomembno oblikovati seznam aktivnosti (akcijski načrt);
- samoevalvacija zahteva vztrajno in strpno delo vseh udeležencev;
- je samoevalvacija učenje iz lastnih izkušenj, ki povečuje odgovornost za lasten razvoj in uspeh.

V šolskem letu 2009/10 smo se na šoli pod naslovom »Samoevalvacija« lotili najprej naših medosebnih odnosov. Na osnovi zaključnega poročila je moč sklepati, da je bila izbrana tema prava.

V šolskem letu 2010/11 smo spremljali nacionalne preizkuse znanja in timsko sodelovanje učiteljev po vertikali in evalvacijo dela ravnateljice.

V šolskem letu 2011/12 smo se odločili, da bomo razvijali pozitivno samopodobo v medosebni komunikaciji v kolektivu in pri učencih.

V šolskem letu 2012/13 smo se odločili, da bomo nadaljevali z razvijanjem pozitivne samopodobe v medosebni komunikaciji v kolektivu in pri učencih.

Cilji, ki smo si jih zadali na ravni šole od leta 2009:

- Izboljšati medosebne odnose med zaposlenimi na šoli: izboljšati timsko delo, okrepiti pohvale sodelavcev in vodstva šole, vzpostaviti neformalna srečanja.
- Doseči dobre rezultate na nacionalnih preverjanjih znanja. Izboljšati timsko sodelovanje učiteljev po vertikali. Ugotoviti zadovoljstvo učiteljskega zbora z delom ravnateljice.
- Razviti pozitivno samopodobo naših učencev in učenk: spodbujati izražanje pohval o sošolcih, ustvariti učno okolje, ki vsakemu učencu omogoči, da se potrdi.

3.2 PREDLOGI IZBOLJŠAV ZA ŠOLSKO LETO 2012/2013

Na podlagi rezultatov preteklega šolskega leta je ožji tim predlagal nadaljevanje dela na področju razvijanja samopodobe in spremljanja napredka, zato je pripravil predlog načrta samoevalvacije v povezavi s tem ciljem.

Učitelji so v šolskem letu 2011/12 predlagali naslednje izboljšave:

- Organizacija dneva dejavnosti, v katerem se pred šolo predstavijo učenci glasbeniki, športniki, plesalci, pantomimiki, likovni ustvarjalci, modelarji ...
- Vodenje evidence učencev, ki dosežejo določene uspehe na posameznih področjih.
- Šolska psihologinja naj bi med razredno uro učencem pokazala nekaj vaj za sproščanje in umiritev pred spraševanjem in pisanjem kontrolne naloge.
- S starši naj bi na roditeljskem sestanku spregovorili o njihovih pričakovanjih do otrok in kaj lahko oni (torej starši) naredijo, da se bo napetost pred spraševanjem zmanjšala (šolska psihologinja).
- Izvedli naj bi skupno dejavnost celega razreda, s katero bi se povečala povezanost med učenci in s tem naj bi se posledično povečalo tudi veselje do prihajanja v šolo.

3.3 AKCIJSKI NAČRT NA RAVNI ŠOLE

CILJ	STRATEGIJA	DEJAVNOSTI NA RAVNI ŠOLE	ROKI ZA IZVEDBO
Razviti pozitivno samopodobo naših učencev in učenk.	Spodbujati izražanje pohval o sošolcih. Ustvariti učno okolje, ki vsakemu učencu omogoči, da se potrdi.		ORGANIZACIJSKI NAČRT ZA LETO 2012/13
Izboljšati medosebne odnose med zaposlenimi na šoli.	Izboljšati timsko delo. Vzpostaviti neformalna srečanja.	Redno si izmenjamo mnenja in izkušnje dobre prakse poučevanja. Izvedemo neformalna srečanja.	ORGANIZACIJSKI NAČRT ZA LETO 2012/13

Predstavitev obravnavanih prednostnih področij

PREDNOSTNO PODROČJE KAKOVOSTI	CILJ	STRATEGIJA
UČENJE IN POUČEVANJE	Razviti pozitivno samopodobo naših učencev in učenk.	Spodbujati izražanje pohval o sošolcih. Ustvariti učno okolje, ki vsakemu učencu omogoči, da se potrdi.
ZAPOSLENI	Izboljšati medosebne odnose med zaposlenimi na šoli.	Izboljšati timsko delo. Okrepiti pohvale sodelavcev in vodstva. Vzpostaviti neformalna srečanja.

3.4 ORGANIZACIJSKI NAČRT ZA LETO 2012/13

DAT.	URA	VSEBINA	NOSILEC/ SODELAVEC	OPOMBE
15. 11.	8.30 - 9.40	1. Pregled postavljenih ciljev v š. l. 2011/12 in predlog za š. l. 2012/13 2. Predlog organizacijskega načrta za š. l. 2012/13	ožji tim	oblikovanje vsebine
22. 11. - 30. 11.		3. Pregled postavljenih ciljev v š. l. 2011/12 in pripombe na predlog za š. l. 2012/13 4. Predlogi in pripombe na predlog organizacijskega načrta za š. l. 2012/13*	- strokovni delavci šole (individualno, po aktivih)	*aktivni pripravijo pobude za izboljšanje samopodobe učencev in odnosov v kolektivu (neformalna druženja, delavnice, tečaji ...)
11. 12.	7.00 - 8.00 11.30 - 12.30	Vprašalniki o počutju zaposlenih	- strokovni in admin. delavci po e-pošti, vsi drugi v računalnici - Slavko Žust, Tatjana Penko* - ravnateljica*	* priprava vprašalnika za računalniško izpolnjevanje; Žust - pomoč anketirancem v računalnici
3. 12. - 14. 12.	v času razrednih ur in pouka	Anketiranje učencev o samopodobi učenca od 1. - 9. r. z lanskim vprašalnikom*	- Penko Tatjana, Slavko Žust** - razredniki ob pomoči računalnikarja***	* v računalnici ** priprava vprašalnika za račun. izpolnjevanje *** izvajanje v računalnici
17. 12. - 5. 1.	po dogovoru	Obdelava anketnih vprašalnikov, analiza rezultatov	Penko, Remic, Berlan, Damjanovič	kvantitativna in kvalitativna analiza
7. 1. 2013	8.30	Priprava na samoevalvacijo 1	ožji tim	razdelitev nalog, oblikovanje vsebine

DAT.	URA	VSEBINA	NOSILEC/ SODELAVEC	OPOMBE
8. 1.	16.00 - 16.45	1. srečanje za samoevalvacijo: <ul style="list-style-type: none"> analiza anket (zaposlenih, učencev) aktivnosti za izboljšanje samopodobe učencev in odnosov v kolektivu* učenje učenja** 	učiteljski zbor	* na osnovi predlogov aktivov tim oblikuje okvirni program z etapnimi cilji ** skupinsko pripravijo predloge za aktivnosti do 4. 2.
7. 2. 2013	8.30	Podrobno oblikovanje programa aktivnosti* od jan. - jun.	ožji tim pošlje aktivom	* o samopodobi učencev, odnosih v kolektivu, učenju učenja
do 13. 2.		Pregled in pripombe na program aktivnosti*	aktivni	* o samopodobi učencev, odnosih v kolektivu, učenju učenja
14. 2.	8.30	Uskladitev predlogov in pripomb aktivov - priprava podrobnega programa	ožji tim	
26. 2.	7.00	2. srečanje za samoevalvacijo: Program aktivnosti*	učiteljski zbor	* o samopodobi učencev, odnosih v kolektivu, učenju učenja
1. 3. - 22. 6.		Izvajanje programa aktivnosti*	aktivni	* o samopodobi učencev, odnosih v kolektivu, učenju učenja
27. 5. - 7. 6.	v času razrednih ur in pouka	Anketiranje učencev o samopodobi učenca od 1. - 9. r. (ponovitev) *	- Penko Tatjana, Slavko Žust** - razredniki ob pomoči računalnikarja***	* v računalnici ** priprava vprašalnika za račun. izpolnjevanje *** izvajanje v računalnici
10. 6. - 24. 6.	po dogovoru	Obdelava anketnih vprašalnikov, analiza rezultatov	Penko, Remic, Berlan, Damjanović	kvantitativna in kvalitativna analiza
do 26. 6.		<ul style="list-style-type: none"> Priprava poročil o izvajanju aktivnosti in rezultatih Predlogi za vnaprej Anketa o počutju zaposlenih 	aktivni	
27. 6.	8.30	Priprava na samoevalvacijo 3	ožji tim	razdelitev nalog, oblikovanje vsebine
28. 6.	8.30	3. srečanje za samoevalvacijo: <ul style="list-style-type: none"> analiza anketnih odgovorov poročila aktivov o aktivnostih učenje učenja (predavanje) 	Penko, Remic, ravnateljica	
avgust		<ul style="list-style-type: none"> Zaključno poročilo Osnutek organizacijskega načrta za leto 2013/14 		

IZOBRAŽEVANJE ZA STARŠE bo na osnovi zaključnega poročila organizirano v letu 2013/14 v času pred roditeljskimi sestanki.

3.5 MERILA ZA USPEŠNO IZVAJANJE AKTIVNOSTI

Za uspešno izvajanje aktivnosti na področju spremljanja in razvijanja pozitivne samopodobe smo uporabljali naslednja merila:

- vprašalnice za učence (na vpogled v arhivu šole);
- vprašalnik o počutju v kolektivu za vse zaposlene (na vpogled v arhivu šole);
- poročila učiteljev ob koncu šolskega leta (na vpogled v arhivu šole).

4. REZULTATI SAMOEVALVACIJE

4.1 POTEK DELA

Ožji tim (ravnateljica, pomočnica ravnateljice, socialna delavka in šolska psihologinja) se je sestel v novembru in pripravil predlog načrta samoevalvacije. Predlog načrta je ravnateljica predstavila učiteljem na pedagoški konferenci. Šolska psihologinja je v preteklosti pripravljene vprašalnike za učence in kolektiv preoblikovala v elektronsko obliko. Učenci so jih v začetku koledarskega leta izpolnjevali v računalniški učilnici ob prisotnosti učiteljev ali šolske psihologinje. Na osnovi kvantitativne analize dobljenih rezultatov so učitelji določili poudarke dela v svojih oddelčnih skupnostih oz. na predmetnih področjih. Osnovna izhodišča so bila enotna: ustvariti okolje in klimo, ki omogočata doživljanje občutka zaupanja, varnosti in sprejetosti, razvoj identitete posameznika ter krepitev pozitivne komunikacije.

Nekateri razredniki so grafične prikaze rezultatov predstavili tudi učencem na razrednih urah. Vsebina je služila kot izhodišče za delo v oddelčnih skupnostih. Na osnovi teh aktivnosti so razredniki in drugi učitelji po predmetnih področjih izdelali poročila.

4.2 AKTIVNOSTI IN OPAŽANJA UČITELJEV (POVZETKI POROČIL)

4.2.1 Aktivnosti in opažanja učiteljev na razredni stopnji

Učitelji na razredni stopnji so razvijali metode dela znotraj pouka, razrednih ur, podaljšanega bivanja in dni dejavnosti. Nekatere aktivnosti so potekale redno preko celega leta in so se nadgrajevale, druge so bile povezane s trenutno situacijo ali učno snovjo. Pri učencih so krepili občutek sprejetosti, pripadnosti, spodbujali medsebojno spoznavanje preko socialnih iger, pogovora, dela z literaturo. Razvijali so tudi občutek vrednosti in smisla, krepili vztrajnost, omogočali prepoznavanje čustev in ravnanja s čustvi, razvijali socialne veščine. Učence so usmerjali v iskanje pozitivnih lastnosti pri vsakem učencu (odkriva jih učenec sam in tudi drugi zanj), za učence so izrekli pohvale: za prizadevnost, prijaznost, pomoč; prevzemanje odgovornosti za svoja ravnanja, spretnosti dogovarjanja in skupnega načrtovanja, sprejemanje poraza, učenja iz napak. Razvijali so veščine reševanja konfliktov, poslušanja ter prijazne in spoštljive komunikacije, sprejemanja drugačnosti in prepoznavanja različnih vlog v družbi. Spodbujali so razvoj različnih spretnosti pri učencih in uporabe različnih strategij.

Uvedli so tudi »kotiček« - prostor v razredu, dan za pohvale in medšolsko povezovanje. Učenci in učenke so si dopisovali s svojimi sovrstniki na drugi šoli in tako širili svojo socialno mrežo. Dopisovalce so ob koncu šolskega leta spoznali tudi osebno in nekateri bodo nadaljevali s prijateljstvom tudi v prihodnje.

Učitelji so opažali napredek tako pri posameznih učencih kot v celotnih oddelkih.

Učenci so postali bolj sodelovalni v pogovoru, bolj komunikativni, več so se družili z vrstniki, postali so bolj veščini dogovarjanja in skupnega načrtovanja, hitreje so poiskali pomoč, bolj so se znali učiti iz napak, znali so pohvaliti, pokazati svoje veščine in prevzemati odgovornost za svoja dejanja. Oddelki so postali bolj povezani, tako pri nekaterih učnih aktivnostih kot tudi pri igri.

4.2.2 Aktivnosti in opažanja učiteljev na predmetni stopnji

Na predmetni stopnji so učitelji spodbujali učence znotraj pouka in v okviru oddelčnih skupnosti. Iskali in spodbujali so njihova močna področja. Po potrebi so prilagajali aktivnosti pri tistih učencih, ki so jih težje opravljali, učence so navajali na samostojnost, in na medsebojno sodelovanje ter jim omogočali izražati svoje talente, nadarjenosti. Pogosto so učence pohvalili za napredek, jim omogočali predstaviti izdelke, javne nastope in razstave. Pozornost so usmerjali v pozitivno razmišljanje in opazovanje, urili ustrezno komunikacijo (strpnost v izmenjavi mnenj in stališč, spoštljiv odnos do sogovornika in izbiro ustreznega sloga). Z učenci so ustvarili določena pravila, ki so jih med šolskim letom obnavljali.

4.3 ODZIVI STARŠEV NA RAZREDNI STOPNJI

Učitelji razredne stopnje so v svojih poročilih izpostavili tudi odzive staršev, ki navajajo:

- »Majhne pohvale in vzpodbude v zvezku so otrokom veliko pomenile, izrazito pozitivna naravnost učiteljice do učencev s pravo mero strogosti.«
- »Vzdrževanje res dobre klime v razredu.«
- »Odprta komunikacija in konstruktiven pristop k vsaki situaciji, v kateri se je znašel posameznik ali cel razred.«
- Pohvalili so doslednost in vztrajnost učiteljice.
- »Prijazen odnos učiteljice do učencev, vzgoja z veliko pohvale, umirjenost, spoštovanje različnosti tudi pri drobnih stvareh.«»Majhne pohvale in vzpodbude v zvezku, izrazito pozitivna naravnost do učencev s pravo mero strogosti.«

4.4 REALIZACIJA PREDLOGOV UČITELJEV IZ L. 2011/12

Ob analizi predlogov izboljšav iz šolskega leta 2011/12 (*podpoglavje 3.2*) ugotavljamo, da:

- dneva dejavnosti, v katerem bi se pred šolo predstavili učenci glasbeniki, športniki, plesalci, pantomimiki, likovni ustvarjalci, modelarji ..., še nismo izvedli; učenci so se predstavljali na številnih in različnih šolskih in izven šolskih prireditvah, projektih, raziskovalnih nalogah; učenec 2. razreda je predstavil svojo likovno nadarjenost v obliki razstave izven šole (v šoli pa že eno leto prej);
- so mentorji posameznih interesnih dejavnosti in tekmovanj pripravili poročila o dosežkih učencev (v prilogi Poročila o realizaciji letnega delovnega načrta za š. l. 2012/13);
- sta šolska psihologinja in pedagoginja posameznim učencem in skupinam predstavili nekatere tehnike sproščanja (sistematično jih bomo predstavili v prihodnjem šolskem letu);
- je ob analizi vprašalnikov o počutju učencev šolska psihologinja spregovorila staršem na roditeljskih sestankih v 1. , 4. in 6. razredu (analize so bile predstavljene tudi učiteljskemu zboru);
- v sodelovanju z Društvom za pomoč z umetnostjo - Plus 5 smo organizirali enomesečne delavnice likovnega, literarnega in plesnega ustvarjanja, ki smo jih izvajali enkrat tedensko, v dveh oddelkih z namenom izboljšanja počutja učencev in medosebne povezanosti; učitelji so v razredih izvajali različne dejavnosti za povezanost med učenci.

4.5 ANALIZA VPRAŠALNIKOV

Tudi letošnja zaključna analiza vprašalnikov (glej prilogi), ki so jih izpolnjevali učenci, je pokazala, da se povprečni rezultati razlikujejo po oddelkih (od 68,30 % do 86,93 %; lani od 66,38 % do 85,18 %) in razredih (od 69,95 % za 7. razred- 81,38 % za 6. razred; lani 67,08 % za 6. razred do 80,09 % za 8. razred) ter da večinoma kažejo na pozitivno samopodobo (v povprečju 76,5 % pozitivnih odgovorov; lani v povprečju 74,24 % pozitivnih odgovorov). Ti povprečni rezultati kažejo, da je vztrajanje pri aktivnostih za dvig samopodobe v drugem letu obrodilo sadove na posameznih aspektih področij zaupanja, varnosti, sprejetosti, identitete in komunikacije.

Spremembe v pozitivno, ki so nastale od začetne do zaključne analize v šolskem letu 2012/2013, so se kazale v naslednjih elementih:

- učenci se počutijo bolj varni v oddelčnih skupnostih;
- pri pouku lažje prosijo za dodatno razlago učitelja;
- bolj pokažejo svoje znanje;
- se zavedajo, da drugi opažajo njihova močna področja;
- sprejemajo svojo drugačnost;
- se manj bojijo drugim povedati o svojih strahovih;

- manj se bojijo, kaj se jim bo zgodilo v prihodnosti;
- v večji meri zaupajo prijateljem, da bodo spoštovali njihove skrivnosti;
- v večji meri opažajo, da počno stvari, ki jim nudijo zadovoljstvo;
- v šoli se počutijo tudi bolj enakovredni drugim učencem;
- verjamejo, da bodo znali rešiti tudi težke situacije;
- jim ni težko prositi za pomoč in imajo odraslo osebo, ki ji lahko zaupajo.

Učenci so ob zaključku šolskega leta v povprečju najpogosteje (od 94,46 % do 87,70 %) pozitivno ovrednotili nekatera vprašanja s področja:

- zaupanja (starši mi zaupajo; imam odraslo osebo, ki ji lahko zaupam; prijateljem zaupam, da bodo spoštovali moje skrivnosti);
- varnosti (v razredu se počutim varno);
- sprejetosti (vrstniki so dobri z menoj, se radi družijo z mano);
- identitete (poznam svoje talente, drugim sem všeč takšen, kakršen sem);
- komunikacije (se opravičim, upoštevam dogovore, prosim za pomoč).

Po drugi strani pa se kljub dvigu splošne povprečne ravni samopodobe še vedno pojavlja visok procent učencev, ki menijo:

- da postanejo živčni, ko vedo, da bodo vprašani (62,27 %, lani 59,05 %);
- da znajo več, kot zmorejo pokazati (59,67 %, lani 81,75 %);
- da niso drugim zanimivi (46,33 %, lani 45,42 %);
- da se ne počutijo varni v bližini nekaterih učencev na šoli (45,60 %, lani 39,68 %);
- da bi za slabo oceno težko povedali svojim staršem (44,30, lani 39,29 %);
- da ne prihajajo z veseljem v šolo (38,93 %, lani 40,48 %);
- da bodo slabe ocene težko popravili (36,73 %, lani 41,27 %);
- da se bojijo, kaj se bo zgodilo v prihodnosti (36,20 %, lani 46,03 %);
- da skrivajo svoje slabosti pred drugimi (36,10 %, lani 42,51 %);
- da imajo pogoste glavobole in druge bolečine (32,87 %);
- da se bojijo posmehovanja s strani sošolcev (30,03 %);
- da zaradi skrbi težko zaspijo (27,43 %, lani 44,44 %).

4.6 PRIMERJAVA ODGOVOROV NA VPRAŠALNIK O POČUTJU V KOLEKTIVU

Vprašalnik o počutju v kolektivu je sestavil aktiv svetovalnih delavk v šolskem letu 2009/2010. Učitelji in drugi strokovni delavci so ga ob zaključku tega šolskega leta izpolnili v tiskani obliki. V 2012/2013 smo pripravili elektronsko obliko istega vprašalnika in razširili aplikacijo na vse delavce šole. Kot ilustracijo predstavljamo tudi rezultate začetne analize z namenom ilustracije premikov.

Tabela 1. Procenti združenih odgovorov ob zaključku šolskega leta 2009/2010 (N= 38):

	Redko/ nikoli	Včasih	Pogosto/ vedno
Rad/-a prihajam v službo.	5,26 %	18,42 %	76,32%
V kolektivu se dobro počutim.	2,63%	25,32%	71,05%
Čutim podporo s strani sodelavcev.	5,26%	36,64%	57,89%
Če sem v težavah, se lahko obrnem na sodelavce.	15,79%	23,68%	60,53%
Sodelavci me enakopravno upoštevajo.	13,16%	34,21%	52,63%
Počutim se avtonomen/-a pri svojih odločitvah.	10,53%	26,32%	63,16%
V službi opažam konstruktivnejše reševanje problemov v zadnjem šolskem letu.	18,92%	35,14%	45,94%
Počutim se osebno sprejeto/sprejetega.	5,26%	26,32%	68,42%

Čutim, da s svojim odnosom pozitivno vplivam na klimo v kolektivu.	2,70%	16,22%	81,08%
POVPREČJE	7,87%	26,77%	63,74%

Tabela 2. Procenti združenih začetnih odgovorov šolskem letu 2012/2013 (N=46):

	Redko/ nikoli	Včasih	Pogosto/ vedno
Rad/-a prihajam v službo.	4%	13%	82%
V kolektivu se dobro počutim.	4%	11%	85%
Čutim podporo s strani sodelavcev.	7%	20%	74%
Če sem v težavah, se lahko obrnem na sodelavce.	11%	24%	65%
Sodelavci me enakopravno upoštevajo.	4%	22%	74%
Počutim se avtonomen/-a pri svojih odločitvah.	6%	15%	78%
V službi opažam konstruktivnejše reševanje problemov v zadnjem šolskem letu.	16%	33%	52%
Počutim se osebno sprejeto/sprejetega.	6%	13%	80%
Čutim, da s svojim odnosom pozitivno vplivam na klimo v kolektivu.	4%	24%	72%
POVPREČJE	6,44%	19,44%	73,56%

Tabela 3. Procenti združenih odgovorov ob zaključku šolskega leta 2012/2013 (N=16):

	Redko/ nikoli	Včasih	Pogosto/ vedno
Rad/-a prihajam v službo.	13%	6%	81%
V kolektivu se dobro počutim.	6%	13%	81%
Čutim podporo s strani sodelavcev.	6%	25%	69%
Če sem v težavah, se lahko obrnem na sodelavce.	6%	31%	63%
Sodelavci me enakopravno upoštevajo.	0%	44%	57%
Počutim se avtonomen/-a pri svojih odločitvah.	0%	19%	81%
V službi opažam konstruktivnejše reševanje problemov v zadnjem šolskem letu.	6%	38%	57%
Počutim se osebno sprejeto/sprejetega.	0%	31%	69%
Čutim, da s svojim odnosom pozitivno vplivam na klimo v kolektivu.	0%	31%	69%
POVPREČJE	4,11%	26,44%	69,67%

4.6.1 Trditve z najpogostejšimi odgovori »pogosto/vedno«ZAČETNO UVAJANJE PROJEKTA (zaključek šolskega leta 2009/2010) :

- Čutim, da s svojim odnosom pozitivno vplivam na klimo v kolektivu (81,08%)
- Rad/-a prihajam v službo. (76,32 %)
- V kolektivu se dobro počutim. (71,32 %)

ZAČETNO IZPOLNJEVANJE V ŠOLSKEM LETU 2012/2013

- V kolektivu se dobro počutim. (85%)
- Rad/-a prihajam v službo. (81%)
- Počutim se osebno sprejetega. (80%)

KONČNO IZPOLNJEVANJE V ŠOLSKEM LETU 2012/2013

- V kolektivu se dobro počutim. (81%)
- Rad/-a prihajam v službo. (81%)
- Počutim se avtonomen/avtonomna pri svojih odločitvah (81%)

4.6.2 Trditve z najpogostejšimi odgovori »včasih«ZAČETNO UVAJANJE PROJEKTA (zaključek šolskega leta 2009/2010) :

- Čutim podporo s strani sodelavcev. (36,64 %)
- V službi opažam konstruktivnejše reševanje problemov v zadnjem šolskem letu. (35,14%)
- Sodelavci me enakopravno upoštevajo. (34,21%)

ZAČETNO IZPOLNJEVANJE V ŠOLSKEM LETU 2012/2013

- V službi opažam konstruktivnejše reševanje problemov v zadnjem šolskem letu. (33%)
- Čutim, da s svojim odnosom pozitivno vplivam na klimo v kolektivu. (24%)
- Če sem v težavah, se lahko obrnem na sodelavce. (24%)

KONČNO IZPOLNJEVANJE V ŠOLSKEM LETU 2012/2013

- Sodelavci me enakopravno upoštevajo. (44%)
- V službi opažam konstruktivnejše reševanje problemov v zadnjem šolskem letu. (38%)
- Če sem v težavah, se lahko obrnem na sodelavce. (31 %)
- Počutim se osebno sprejet/-a. (31 %)
- S svojim odnosom pozitivno vplivam na klimo v kolektivu. (31 %)

4.6.3 Trditve z najpogostejšimi odgovori »redko/nikoli«ZAČETNO UVAJANJE PROJEKTA (zaključek šolskega leta 2009/2010) :

- V službi opažam konstruktivnejše reševanje problemov v zadnjem šolskem letu. (18,92 %)
- Če sem v težavah, se lahko obrnem na sodelavce. (15,79 %)
- Sodelavci me enakopravno upoštevajo. (13,16 %)

ZAČETNO IZPOLNJEVANJE V ŠOLSLEM LETU 2012/2013

- V službi opažam konstruktivnejše reševanje problemov v zadnjem šolskem letu. (16%)
- Če sem v težavah, se lahko obrnem na sodelavce. (11 %)
- Čutim podporo s strani sodelavcev..(7 %)

KONČNO IZPOLNJEVANJE V ŠOLSLEM LETU 2012/2013

- Rada prihajam v službo. (13%)
- V šoli se dobro počutim. Čutim podporo s strani sodelavcev. Če sem v težavah, se lahko obrnem na sodelavce. (po 6 %)
- V službi opažam konstruktivnejše reševanje problemov v zadnjem šolskem letu. (6%)

4.6.4 Povzetki predlogov izboljšav za šolsko leto 2012/2013ZAČETNO UVAJANJE PROJEKTA (zaključek šolskega leta 2009/2010) :

- Več neformalnih stikov (neformalna srečanja, več časa za osebne pogovore, neformalni stiki tudi z vodstvom) (3)
- Več pozitivne naravnosti (enakopravnost - 3; iskrenost - 2; medsebojno spoštovanje 2; nuditi podporo -2; odnos do sodelavcev - 3; manj medsebojnega ocenjevanja; upoštevanje potreb - 2; prijaznost do vseh) (15)
- Odprtost komunikacije (1)

ZAČETNO IZPOLNJEVANJE V ŠOLSLEM LETU 2012/2013

- Pozitivna naravnost (vzdrževanje medsebojnih pohval; lepe želje, vzdrževanje sproščenosti in optimizma.; več smeha, manj sodb; več zaupanja, iskrenosti): 6
- Izboljšanje komunikacije (med RS in PS; pripravljenost na dialog in ne le na monolog; pogovor ob sporih - poiskati kontakt, se opravičiti; manj opravljanja, več posluha za »držimo skupaj«; odprtost in odkritost v komunikaciji - 2): (6)
- Več druženj (spontanih, tabor za zaposlene, več družabnih dogodkov, možnosti za prosti klepet) (3)
- Profesionalni razvoj (večja profesionalizacija, uporabna izobraževanja) (2)

Brez predlogov:: 5

Zadovoljstvo z odnosi v kolektivu: 1

KONČNO IZPOLNJEVANJE V ŠOLSLEM LETU 2012/2013

- Več druženja (več brezplačnih družabnih dogodkov; vzeti si čas za kolega in pogovor; večkratna skupna druženja; več neformalnih srečanj z možnostjo sprostitve v naravi, izleti v hribe) (4)
- Pozitivna naravnost (več empatije in manj nadutosti; pozornost v lepe in srčne stvari, saj komur usmerjamo pozornost, raste in se bogati) (2)

4.6.5 Zaključek

Rezultati analize nakazujejo dvig počutja šolskih delavcev od leta 2009, vendar zaradi samega vzorca in načina izvedbe samega anketiranja (papir-svinčnik in kasneje elektronska oblika) niso povsem primerljivi med seboj. Z gotovostjo pa lahko zaključimo, da je vsakokrat

med odgovarjajočimi prevladovalo pozitivno počutje (odgovori »pogosto/vedno«), ki pa bi ga želeli še nadgraditi na področjih pozitivne naravnosti, druženja in poglobljene komunikacije.

Pogovoriti pa se bi bilo potrebno tudi o razlogih za majhno število izpolnjenih anket ob zaključku šolskega leta 2012/2013. Hipotetično gre lahko za preobremenjenost, preutrujenost, število izpolnjenih anket pa je žal premajhno, da bi bil vzorec reprezentativen in bi rezultate lahko posplošili.

5. ZAKLJUČEK

V letošnjem šolskem letu smo se odločili, da vztrajamo v prizadevanju za izboljšanje samopodobe učencev. Menili smo, da lahko le vztrajanje v določenih prizadevanjih prinese rezultate. Že sam vprašalnik za učence le-tem omogoča, da se izrazijo o vsebinah, ki jih včasih težko sporočijo odraslim; prav tako pa ozavešča učitelje in jim približa učence. V ta namen nismo spreminjali lanskih vprašalnikov, smo pa pripravili elektronsko verzijo le-teh, ki bi sama po sebi lahko vplivala na rezultate.

V preteklem šolskem letu smo že začeli izvajati aktivnosti v posameznih oddelčnih skupnostih in pri posameznih predmetih. V letošnjem šolskem letu smo s temi aktivnostmi nadaljevali. Medtem ko smo v lanskem šolskem letu aktivnosti načrtovali predvsem v okviru razredov ali strokovnih aktivov, smo jih v letošnjem prilagodili posameznim oddelčnim skupnostim in so jih načrtovali učitelji, ki v njih poučujejo. Aktivnosti z učenci so izvajali na različnih področjih: pri razrednih urah, posameznih predmetih, interesnih dejavnostih, dnevnih dejavnosti, izbirnih predmetih, kulturnih prireditvah v šoli in izven nje, v okviru razstav v šoli in izven nje ter ob drugih aktivnostih učencev (npr. različna tekmovanja zunaj šole ...). Delno smo uspeli doseči, da so se učenci v šoli počutili dovolj varne in sprejete za sproščeno izražanje in razvijanje svojih talentov. Šola kot institucija je vpeta v sistem, ki sam po sebi izvaja pritiske in povzroča stres tako učencem kot učiteljem. Temu se ne moremo izogniti, lahko pa se naučimo, kako ravnati v takih situacijah, spoštovati sebe in druge, sprejemati tudi svoje napake in se učiti iz njih.

Iz analize vprašalnikov vidimo, da učenci od 4. do 9. razreda (obdobje številčnega ocenjevanja) doživljajo največ stisk v zvezi s svojo vlogo, to je vlogo učenca (npr.: postanejo živčni, ko vedo, da bodo vprašani; menijo, da znajo več kot zmorejo pokazati; bojijo se, da bodo slabo oceno težko popravili; težko povedo svojim staršem za slabo oceno ...). Tudi glavoboli in druge bolečine ter nespečnost so lahko povezani s tovrstnimi stiskami. Menimo, da bomo morali tem težavam v prihodnje posvetiti še več pozornosti in jih omiliti.

Prizadevamo si, da bosta vzgoja in izobraževanje temeljila na spoštovanju drugačnosti in strpnosti, kar bo vodilo k dobrim odnosom med učenci. K temu prispevata tudi enak in pošten odnos do vseh učencev, staršev in zaposlenih, saj pripomoreta k občutku varnosti in pozitivni samopodobi. Z njima bomo zagotovili spodbudno delovno okolje, veselje do dela in življenja nasploh, kar pa bo omogočilo izražanje samega sebe in udeležanja svojih sposobnosti. Le tako bomo uresničili vizijo šole:

»Z MEDSEBOJNIM SPOŠTOVANJEM ZA ZADOVOLJNE UČENCE, UČITELJE IN STARŠE.«

6. VIRI IN LITERATURA

- Darja Vtič Tršinar, Teme iz priročnika Iskalci biserov.
- Teme, delavnice iz priročnika za učitelje Deset korakov do boljše samopodobe, Zavod za zdravstveno varstvo Celje, 2010.
- Samanta Žibert, Vpliv samopodobe na osebnost in učno uspešnost učenca, Nova Gorica: Melior, Založba Educa, 2011.
- Karmen Pevc, Ustvarjanje samopodobe: diplomsko delo, Ljubljana: Univerza, FF, Oddelek za pedagogiko in andragogiko, 2007.
- Kristijan Musek Lešnik in Petra Lešnik Musek, Samozavedanje, samovrednotenje, pozitivna samopodoba (6 do 8 let): priročnik za prvo triletje OŠ, Brezovica pri Ljubljani, 2010.
- Bettie B. Youngs, Šest temeljnih prvin samopodobe: kako jih razvijamo pri otrocih in starejših: priročnik za vzgojitelje in učitelje v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, Ljubljana: Educy, 2000.
- M. Juriševič, Samopodoba šolskega otroka, Ljubljana: Pedagoška fakulteta, 1999.
- M. Juriševič, Spodbujamo razvoj zdrave otrokove samopodobe v začetku šolanja, 1999.
- Priročnik za učitelje prvega triletja osnovne šole, Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- A. Uranjek, Sprostitvene igre za vrtec in šolo, Ljubljana: BORI, 1995.
- T. Culetto, Socialne igre za razvijanje pozitivne samopodobe, Ljubljana: Pedagoška fakulteta, 2000.
- A. Terčič, Igraje v življenje: predstavite svojim otrokom življenjske nauke s pomočjo zanimivih iger za vso družino, Ljubljana: Alte 3, 2011.
- Darja Skribe-Dimec, Osebna izkaznica: zapiski s predavanj, Ljubljana: Pedagoška fakulteta, 2005.

7. PRILOGE

Vse ankete, vprašalniki, vaje za dvig samopodobe, naši zapisi ali kar priročniki idej, analize učiteljev, analize aktivov, analize razvojnega tima so priloga mape za samoevalvacijo.